

In de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport bestond bij enkele fracties behoefte een aantal vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (Tielen) over de voortgang van het vape- en tabaksbeleid¹.

De voorzitter van de commissie,
Mohandis

Adjunct-griffier van de commissie,
Heller

¹ Kamerstuk 32 011-122

Inhoudsopgave

- I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties**
 - Vragen en opmerkingen van de leden van de PVV-fractie**
 - Vragen en opmerkingen van de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie**
 - Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie**
 - Vragen en opmerkingen van de leden van de NSC-fractie**
 - Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie**
 - Vragen en opmerkingen van de leden van de BBB-fractie**
 - Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie**
- II. Reactie van de Staatssecretaris**

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de PVV-fractie

De leden van de PVV-fractie hebben kennisgenomen van de voortgangsbrief over het vape- en tabaksbeleid en hebben hierover nog een aantal aanvullende vragen en opmerkingen.

Wat opvalt, is dat ondanks alle verboden en miljoenen euro's aan campagnes, jongeren nog steeds massaal toegang hebben tot illegale vapes en rookwaren.

Dealers opereren via sociale media, terwijl de overheid zich drukker maakt om een telefonische hulplijn van meer dan drie ton per jaar. Hoe legt de Staatssecretaris dit uit aan de Nederlanders die zien dat de illegale markt intussen gewoon doordraait?

In de eerste helft van dit jaar zijn meer dan 200.000 illegale vapes in beslag genomen. Dat klinkt indrukwekkend, maar wat zegt dit eigenlijk over de totale omvang van de markt? Heeft de Staatssecretaris enig zicht op hoeveel illegale producten er daadwerkelijk circuleren? Uit de cijfers blijkt dat er nog steeds volop illegale verkoop plaatsvindt, zowel online als via kleine winkels. Blijkbaar lukt het de overheid niet om dit afdoende te handhaven. Is de Staatssecretaris het met de leden van de PVV-fractie eens dat de huidige aanpak tekortschiet?

Genoemde leden vinden het onbegrijpelijk dat hardnekkige overtreders nog steeds vaak eerst een waarschuwing krijgen. Waarom geen directe boetes of sluitingen? Waarom zoveel coulance richting overtreders, terwijl de brave burger wel steeds strengere regels opgelegd krijgt?

Daarnaast blijkt uit de monitor nieuwe verkooppunten van rookwaren oktober/november 2024 dat het verbod in supermarkten een waterbed-effect heeft veroorzaakt: honderden nieuwe verkooppunten zijn geopend, vaak pal naast supermarkten.

Hoe helpt dit de jeugd beschermen? Hoeveel jongeren zijn er werkelijk minder gaan roken of vpen sinds dit verbod? Of is dit beleid enkel symboolpolitiek dat niets oplost?

De Staatssecretaris spreekt over verhoging van de leeftijdsgrens en zelfs generatiegebonden verboden. Maar hoe helpt dat, als jongeren met een paar klikken via sociaal media illegale vapes kunnen bestellen? Hoe beoordeelt de Staatssecretaris de kritiek dat dit beleid neerkomt op extra beperkingen voor de legale consument, terwijl de illegale handel nauwelijks wordt teruggedrongen?

Tot slot, hoe rijmt de Staatssecretaris het beleid om roken en vaperen te verbieden met het gelijktijdig legaliseren van wiet? Deelt de Staatssecretaris de mening van de leden van de PVV-fractie dat hiermee tegenstrijdige signalen aan de jeugd worden afgegeven? En is zij bereid de legalisering van wiet, en de daarbij behorende wietteeltproef, stop te zetten?

Vragen en opmerkingen van de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie hebben kennisgenomen van de brief aangaande voortgang van het vape- en tabaksbeleid. Genoemde leden hebben hier nog enkele vragen en opmerkingen. De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie onderschrijven de doelen betreft roken en tabak uit het preventieakkoord, met nadruk op nul procent rokerende jongeren in 2040. Ze vinden het zorgelijk dat het halen van deze doelen ver uit zicht lijkt.

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie lezen dat «bij deze 1.892 inspecties werden 609 overtredingen van het rookverbod geconstateerd.» Genoemde leden schrikken van het hoge aantal overtredingen. Kan de Staatssecretaris nader toelichten hoe het kan dat er zoveel overtredingen zijn? Wat zijn de landelijke schattingen van het aantal overtredingen, zowel absoluut als procentueel? Schiet de handhaving en controle tekort, gezien het grote aantal overtredingen? Tevens lezen genoemde leden dat de recidive cijfers bij herinspecties hoog zijn. Kan de Staatssecretaris nader toelichten waarom de recidivecijfers zo hoog zijn? Is de Staatssecretaris van mening dat de afschrikkende werking van de inspectie te laag is?

Ook bij het verkoopverbod zijn de overtredingscijfers in het algemeen en recidive in het bijzonder schrikbarend. De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie lezen dat bij 21 procent van de eerste inspecties een overtreding werd geconstateerd, gevolgd door een officiële waarschuwing. Van de 40 uitgevoerde herinspecties bleek 28 procent van de bedrijven opnieuw het verkoopverbod te overtreden. Wat gaat de Staatssecretaris doen om het aantal overtredingen en her-overtredingen van bedrijven in de toekomst te voorkomen? Is de Staatssecretaris van mening dat de afschrikkende werking van de inspectie te laag is?

Afgelopen begrotingsbehandeling is er twee miljoen euro vrijgemaakt voor de handhavingscapaciteit van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) voor vapes en vanaf 2026 drie miljoen euro structureel. De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie onderschrijven meer inzet en versterking van toezicht en handhaving op illegale vapes en andere verboden rookwaren. Kan de Staatssecretaris een stand van zaken geven in hoeverre dit vrijgekomen budget tot extra inspecties en handhaving heeft geleid? Is dit budget voldoende of schiet het tekort om het aantal illegale vapes zover terug te dringen, dat het daadwerkelijk significant moeilijker wordt voor jongeren om ze aan te schaffen?

Daarnaast lezen de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie dat bij een derde van de nieuwe verkooppunten de deur openstond. De staatssecretaris schrijft dat de NVWA zal blijven handhaven op overtreding van het reclameverbod. Wat gaat de NVWA doen om de handhaving op het verbod te verbeteren?

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie lezen ook dat bij 135 van de recidive zaken het bedrag van de opgelegde boete niet correct is bepaald. Dit leidt tot verhoogde kosten van 32.170,27 euro aan wettelijke rente die

terugbetaalt moet worden. Hoe gaat de staatsecretaris voorkomen dat in de toekomst weer gebeurt?

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie lezen dat de douane in beperkte mate controles uitvoert op intra-EU-vluchten. Genoemde leden willen van de Staatssecretaris graag weten waarom deze controles maar in beperkte mate worden uitgevoerd.

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie vinden het belangrijk dat scholen voldoende ondersteuning krijgen bij het uitvoeren van het anti-rookbeleid. Genoemde leden lezen dat er een goed beoordeelde training voor scholen is ontwikkeld, maar dat die training al jaren niet meer wordt gegeven. Waarom wordt deze training niet meer gegeven? Is de Staatssecretaris bereid om dit weer op te zetten?

Daarnaast is er een stappenplan «nicotinevrije school» gemaakt. Wat gaat de staatsecretaris doen om ervoor te zorgen dat trainingen over de naleving van het rookbeleid weer worden gegeven en het stappenplan wordt geïmplementeerd?

De staatsecretaris stelt dat de handhavingsbevoegdheden van de NVWA worden uitgebreid vanuit het Actieplan tegen Vapen. De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie vragen de Staatssecretaris op welke manier hun bevoegdheden precies worden uitgebreid. Wat is de verwachte concrete impact van de maatregelen?

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie lezen dat het kabinet niet voornemens is om een wettelijk verbod op roken in de auto met kinderen in te voeren vanwege uitdagingen voor de toezichthouder. Zij vragen de Staatssecretaris om die reden waarom eventueel lastige of grote uitdagingen voor de toezichthouders als zwaarder belang wegen dan de gezondheid van minderjarigen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de fractie van de VVD danken de Staatssecretaris voor haar voortgangsbrief over vaperen en roken.

De leden van de VVD-fractie lezen dat de NVWA in totaal 1.892 gerichte rookcontroles heeft uitgevoerd in 2024. Kan de Staatssecretaris aangeven hoe groot de kans is dat in een horeca-aangelegenheid een gerichte rookcontrole plaatsvindt? Hoe groot is de kans dat een horeca-aangelegenheid een controle krijgt in verband met het rookverbod en hoe groot is de pakkans als een horecagelegenheid zich niet aan de regels houdt?

De leden van de VVD-fractie lezen dat de beoogde ruime halvering van het aantal verkooppunten gehaald is, nu supermarkten geen rookwaren meer mogen verkopen. Dit verheugt hen. Kan de Staatssecretaris aangeven of zij zicht heeft of het beperken van de verkooppunten het tabaksgebruik doet dalen? Dit vooral in het licht van de constatering dat de meeste nieuwe verkooppunten in het zicht van een supermarkt liggen.

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de verkenning van een verbod op de verkoop van nicotine houdende producten in te stellen voor mensen geboren op of na 1 januari 2012. Genoemde leden kunnen zich voorstellen dat dit juridisch moeilijk haalbaar is, vanwege de Tabaksproductenrichtlijn. Kan de Staatssecretaris aangeven hoe andere EU-landen hierin staan?

De leden van de VVD-fractie zijn blij om te lezen dat de NVWA steeds meer illegale vapes in beslag neemt. Zij delen de mening van de Staatssecretaris dat dit echter nog niet genoeg is. Aan welke bevoegdheden ontbreekt het wat betreft de Staatssecretaris op dit moment om effectief vapes te kunnen confisqueren? Zijn er belemmeringen in de gegevensuitwisseling tussen de NVWA en andere instanties? Wat is nodig om mogelijk te maken dat de NVWA doorzoekingen kan doen in het geval van een aanwezige voorraad vapes?

De leden van de VVD-fractie juichen toe dat er risicogericht toezicht wordt gehouden op tabaksfraude. Kan de Staatssecretaris aangeven op welke manier dit toezicht vorm wordt gegeven? Welke mogelijkheden ziet de Staatssecretaris om dit risicogerichte toezicht effectiever te maken?

De leden van de VVD-fractie lezen dat een rookverbod in de auto vooral symbolische waarde heeft. Dit geldt ook voor het Franse verbod om te roken achter het stuur, aangezien moeilijk gehandhaafd kan worden op dat specifieke verbod. Kan de Staatssecretaris reflecteren op de effectiviteit van dergelijke maatregelen? Acht zij het, als puur symbolische maatregel, van waarde?

De leden van de VVD-fractie hebben een aantal vragen als het gaat om de verkoop van sigaren. Zij weten dat het plan was per 1 juli 2025 sigaren in een standaardverpakking moeten worden verpakt. Echter, de wet is nog niet in werking getreden waardoor deze datum is uitgesteld. De leden van de VVD-fractie vragen de Staatssecretaris wat nu de datum gaat worden dat sigaren in een standaardverpakking verpakt moeten worden.

De leden van de VVD-fractie weten dat de overgangsbepaling met een uitverkoopregeling nog niet bekend is. Zij vragen de Staatssecretaris of er rekening mee wordt gehouden dat ondernemers die sigaren produceren verpakkingen voor soms wel een jaarvoorraad laten produceren. Zij vragen haar verder of, als dit het geval is, deze ondernemers dan ook de ruimte gaan krijgen deze verpakkingen op te maken, zodat deze niet hoeven te worden vernietigd en ondernemers dus geen onnodige kosten hoeven te maken.

De leden van de VVD-fractie krijgen veel signalen uit de sector dat een overgangstermijn van 5,5 maanden veel te kort is. De sector zelf heeft het over 24 maanden. De leden van de VVD-fractie vragen de Staatssecretaris of er rekening is gehouden met de gevolgen voor de sector bij een te snelle verplichting voor het verpakken van sigaren in een standaard verpakking.

De leden van de VVD-fractie lezen in de monitor nieuwe verkooppunten van rookwaren oktober/november 2024 dat uit een steekproef blijkt dat van de 656 nieuwe verkooppunten 83 procent op zichtafstand is van een supermarkt. Zij vragen haar of ook bekend is of dit met name in de stad of in een dorp is en of deze cijfers gedeeld kunnen worden.

De leden van de VVD-fractie lezen dat er 6.000 verkooppunten bij supermarkten zijn verdwenen. Zij vragen de Staatssecretaris of ook bekend is hoeveel supermarkten er zijn verdwenen tegelijk met, of spoedig nadat het verkooppunt is verdwenen. Zo ja, vallen daar specifieke regio's bij op?

Vragen en opmerkingen van de leden van de NSC-fractie

De leden van de NSC-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de Staatssecretaris over de voortgang van het vape- en tabaksbeleid. Deze leden benadrukken dat het tegengaan van vaperen en roken van niet te onderschatten belang is voor het bevorderen van de levensduur en levenskwaliteit van Nederlanders. Het is essentieel voor het terugdringen van sociaaleconomische gezondheidsverschillen en het tegengaan van zorgkosten. De leden van de NSC-fractie hebben daarom nog enkele vragen.

De leden van de NSC-fractie zijn blij dat de Staatssecretaris aandacht heeft voor het tegengaan van vapegebruik. In het Actieplan tegen Vapen zien deze leden een aantal maatregelen om het toenemende vapegebruik, in het bijzonder onder jongeren, tegen te gaan. Deze leden zijn echter ook van mening dat deze maatregelen nog veel te mager zijn om het probleem echt aan te pakken. Ondertussen raken onze jongeren massaal verslaafd aan nicotine, of zelfs aan spice en THC, zoals recentelijk bekend werd en creëert de tabaksindustrie een nieuwe generatie tabaksgebruikers.

Daarom roepen deze leden nogmaals op tot het uitvoeren van de door de Kamer reeds aangenomen motie over een algeheel verbod op wegwerp-e-sigaretten per 1 juli 2026. De oproep om dit met spoed op te pakken hebben deze leden al met regelmaat gedaan, maar zij zien dat er niet één stap is genomen om er naartoe te werken. Het is ook verontrustend dat de Staatssecretaris de uitvoering van deze motie niet noemt in het Actieplan tegen Vapen. Zou de Staatssecretaris een uitvoerige statusupdate kunnen geven over de uitvoering van deze motie, waarin zij zoveel mogelijk informatie geeft hierover als mogelijk? Waarom negeert zij een verzoek van de Kamer waar een meerderheid van de volksvertegenwoordiging zich achter heeft geschaard?

Als aanvulling op genoemde motie, zijn de leden van de NSC-fractie geïnteresseerd in de visie van de Staatssecretaris om een stap verder te gaan en over te gaan op een algeheel verkoopverbod. Genoemde leden realiseren zich dat hiervoor de Tabaksproductenrichtlijn zou moeten worden aangepast. Als de Tabaksproductenrichtlijn daadwerkelijk op die manier wordt gewijzigd, zouden daarmee dan ook andere nieuwe zorgwekkende varianten op de vape, zoals bijvoorbeeld de THC en spice-vapes, zich minder gemakkelijk verspreiden onder de jeugd? Zou dit het handhaven op reeds bestaande verboden op bepaalde categorieën van vapes versimpelen, aangezien er dan niet meer gelet hoeft te worden op bijvoorbeeld nicotinegehalte, smaak of het aantal pufjes? Kan de Staatssecretaris afzonderlijk ingaan op de effectiviteit van een dergelijke maatregel op het tegengaan van de verspreiding van eventuele nieuwe varianten en het stroomlijnen van de handhaving? Als blijkt dat een dergelijk verkoopverbod effectief zou zijn, is de Staatssecretaris dan bereid zich hiervoor in EU-verband in te zetten?

De leden van de NSC-fractie zijn verheugd om te zien dat de Autoriteit Consument & Markt (ACM) op verzoek van Stichting Rookpreventie Jeugd een onderzoek is begonnen naar Snapchat vanwege de illegale handel in vapes op hun platform. Kan de Staatssecretaris toelichten hoe zij dit onderzoek ziet in het kader van haar eigen onderzoek naar illegale handel?

De leden van de NSC-fractie hebben met interesse en grote waardering kennis genomen van de ideeën voor maatregelen tegen roken en vaperen van de studenten van de Haagse Hogeschool. Hierbij presenteren zij goede ideeën, zoals een Snapchat-campagne, een TikTok-challenge, een

buddy systeem voor jongeren die willen stoppen of het aantrekkelijker maken van schoolpleinen. De leden van de NSC-fractie vinden het van groot belang dat ook de ideeën van jongeren, scholieren en studenten worden betrokken bij het beleid om vaperen tegen te gaan. Heeft de Staatssecretaris kennisgenomen van deze voorstellen die van jongeren zelf komen ter ondersteuning van het beleid? Kan de Staatssecretaris reageren op de ideeën van deze studenten? Kan zij deze betrekken bij haar Actieplan tegen Vaperen, bijvoorbeeld in de aangekondigde PR- en mediacampagne?

Wat betreft het tabaksbeleid, hebben de leden van de NSC-fractie met verbazing kennisgenomen van de opmerking van de Staatssecretaris dat een generatiegebonden verkoopverbod voor tabak juridisch niet haalbaar is. Hier hebben deze leden ook al naar gevraagd in schriftelijke vragen aan de Staatssecretaris op 17 juli 2025. De Staatssecretaris geeft aan dat zij verwacht dat deze maatregel in strijd is met EU-wetgeving. Kan zij hierover, als ze dat nog niet heeft gedaan, aanvullend advies inwinnen bij de Europese Commissie en de Kamer hierover informeren voor eind oktober?

Daarnaast meldt de Staatssecretaris dat het onderzoek over het verhogen van de leeftijdsgrens voor tabaksverkoop naar 21 nog loopt. Kan zij aangeven hoe dit onderzoek verloopt, welke vragen er worden gesteld, wie het onderzoek uitvoert, welke methodes worden gehanteerd en wanneer zij verwacht de resultaten ervan te kunnen delen met de Kamer?

Verder lezen de leden van de NSC-fractie dat volgens de Staatssecretaris de proportionaliteit van een generatiegebonden verkoopverbod nog lastig te onderbouwen is. Volgens deze leden zijn de ongeveer 20.000 sterfgevallen per jaar en 700.000 zieken door roken al amper bewijs voor de proportionaliteit van deze maatregel. Deze leden vinden dat er snel stevigere maatregelen nodig zijn om een rookvrije generatie te bereiken. Een dergelijke maatregel zou overigens ook niet in één keer de generatie van 2012 rookvrij maken, maar zal wel jaar op jaar meer positieve effecten laten zien. Dat in gedachten houdende, is het belangrijk om maatregelen zo snel mogelijk in te voeren, om in 2040 een rookvrije generatie te kunnen hebben. Waarom wordt er «eerst een breed pakket aan (minder vergaande) maatregelen ingevoerd», terwijl het daarmee maar zeer de vraag blijft of de doelen in 2040 gehaald zullen worden? Geeft de Staatssecretaris er niet de voorkeur aan om nu al zwaardere maatregelen zoals deze te nemen, in de hoop dat we misschien al in bijvoorbeeld 2035 een rookvrije generatie hebben bereikt, maar in ieder geval in 2040?

De Staatssecretaris noemt terecht ook de rol van het ongewenste bijeffect van grensoverschrijdende aankopen in haar overwegingen. De leden van de NSC-fractie zijn het met de Staatssecretaris eens dat deze grenseffecten de effectiviteit van Nederlandse maatregelen tegen roken ondermijnen en dat er Europees moet worden ingezet om dit tegen te gaan. Echter zien deze leden dat dit type argumenten ook wordt ingezet door de tabaksindustrie als argumenten tegen effectief antirookbeleid. Want de grenseffecten nemen niet weg dat een maatregel nog steeds effectief kan zijn. Een iets minder effectieve maatregel is immers altijd beter dan helemaal geen maatregel. De effecten van de hoge accijns op de prevalentie van roken zijn bijvoorbeeld duidelijk bewezen in diverse rapporten en onderzoeken, ook al heeft het betekend dat sommige Nederlanders de grens over gaan om hun sigaretten te kopen. Deelt de Staatssecretaris de analyse van deze leden dat het essentieel is om ongewenste grenseffecten tegen te gaan om de effectiviteit van maatregelen te bevorderen, maar dat het niet een reden op zich is om een maatregel niet te nemen?

Tot slot spreken deze leden graag nog uit dat alle mogelijke maatregelen om vaperen en roken tegen te gaan overwogen dienen te worden. De hoeveelheid Nederlanders die door het roken of vaperen ziek worden of zelfs overlijden, is onaanvaardbaar hoog. Daarom waarderen deze leden de inzet van dit kabinet om het doel uit het preventieakkoord van een rookvrije generatie in 2040 te halen. Deze leden zijn echter niet van mening dat de op dit moment aangekondigde maatregelen hiervoor voldoende zullen zijn en zullen daarom de Staatssecretaris blijven aansporen om meer te doen, zowel door vragen als door concrete initiatieven. Daarom zijn deze leden ook teleurgesteld in het overzicht van maatregelen die de Staatssecretaris bereid is te nemen om de ambitie van een rookvrije generatie in 2040 te halen. Hierin kondigt de Staatssecretaris namelijk geen nieuwe maatregelen aan, maar herhaalt zij enkel de reeds aangekondigde maatregelen in het Actieplan tegen Vaperen en de samenhangende preventiestrategie alsook de verkenning naar een leeftijdsgrens van 21 jaar en een preventiefonds. Deze leden kunnen daarom helaas niet anders dan concluderen dat de Staatssecretaris niet met andere ideeën dan deze zal komen om roken en vaperen tegen te gaan, terwijl deze extra maatregelen hard nodig zullen zijn om roken en vaperen tegen te gaan. Deze leden vertrouwen erop dat de Staatssecretaris wel bereid is om alsnog open en constructief te kijken naar initiatieven vanuit de Kamer, ook als deze niet reeds aangekondigd zijn in genoemde plannen. Kan zij dit bevestigen? Staat het uitsluiten van extra maatregelen niet haaks op haar antwoord in de schriftelijke vragen van 17 juli 2025, waarin de Staatssecretaris zegt «Zien wat het effect hiervan is, en als dat onvoldoende blijkt, zoek ik naar extra mogelijkheden.»? Kan de Staatssecretaris niet beter nu al deze extra maatregelen inventariseren en voorbereiden, zodat zij ze direct kan implementeren als dat naar haar inzicht nodig blijkt?

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

Met interesse hebben de leden van de D66-fractie kennisgenomen van de brief van de Staatssecretaris over het tabaksbeleid. Daartoe hebben deze leden verdere vragen.

De leden van de D66-fractie zijn blij om te zien dat er veel aandacht is voor het verminderen van roken en vaperen in onze samenleving. Er zijn al veel maatregelen genomen die ons steeds een stapje dichterbij een rookvrije generatie brengen. Ook wordt in de Miljoenennota benoemd dat er gewerkt wordt aan het rookvrij maken van de terreinen van de kinderopvang, beheerde speeltuinen en kinderbeoerders. De leden van de D66-fractie vragen wanneer de Staatssecretaris verwacht dat deze doelstelling gerealiseerd zal zijn. Daarnaast denken de leden van de D66-fractie dat het van groot belang is om rook- en vapeverboden in de openbare ruimte verder door te zetten dan bij de zojuist genoemde terreinen. Denk hierbij aan sportparken, speelplekken, stadions en rond de ingang van ziekenhuizen en verpleeghuizen. Daartoe vragen de leden van de D66-fractie aan de Staatssecretaris of zij voornemens is deze mogelijkheden verder te verkennen. Op welke termijn kan de Kamer de uitkomsten van deze verkenning verwachten?

Daarnaast lezen de leden van de D66-fractie in de factsheet «Inspectieresultaten rookverbod 2024» van de NVWA dat er op 29 procent van de geïnspecteerde schoolterreinen een maatregel werd opgelegd, als gevolg van een overtreding van het rookverbod. Kan de Staatssecretaris dit resultaat uitsplitsen naar basis-, voortgezet- en hoger onderwijs?

ZonMw en het Trimbos Instituut stellen dat roken meer bespreekbaar gemaakt zou moeten worden vanuit het sociaal domein.² Professionals in het sociaal domein, zoals maatschappelijk werkers, bieden vaak ondersteuning op meerdere leefdomeinen zoals armoede, schulden en huiselijk geweld. Hierdoor zijn ze goed gepositioneerd om het gesprek over roken aan te gaan en te begeleiden naar passende hulp.³ Daartoe vragen de leden van de D66-fractie de Staatssecretaris of zij mogelijkheden ziet om deze optie verder te verkennen en te intensiveren in samenwerking met zorgverzekeraars.

Daarnaast verscheen onlangs het NOS-artikel⁴ waarin zorginstanties alarm slaan over het gebruik van THC-vapes onder jongeren. Dit zijn THC-vapes en vapes met synthetische cannabis, die ernstige gezondheidsrisico's met zich meebrengen, zeker voor jongeren. Zo zijn er al kinderen met een ambulance afgevoerd en in het ziekenhuis opgenomen en meerdere jongeren onwel geraakt. Daartoe vragen de leden van de D66-fractie welke maatregelen de staatsecretaris voornemens is te nemen zodat dit schadelijke gebruik onder kinderen wordt tegengegaan. Op welke wijze zal de Kamer hierover geïnformeerd worden, zo vragen de leden van de D66-fractie. Daarnaast vragen de leden van de D66-fractie op welke wijze de Staatssecretaris jongeren en hun ouders momenteel waarschuwt voor de risico's. Welke mogelijkheden tot voorlichting over deze risico's heeft zij nu niet, maar zou zij bij een gereguleerd product wel hebben, zo vragen de leden van de D66-fractie.

Vragen en opmerkingen van de leden van de BBB-fractie

De leden van de BBB-fractie hebben kennisgenomen van de voortgangsbrief over het vape- en tabaksbeleid. Zij hebben de volgende vragen aan de Staatssecretaris.

Om te beginnen willen deze leden stilstaan bij de ernst van de signalen over het gebruik van de THC-vape onder scholieren: jongeren tussen de 13 en 16 jaar die flauwvallen, moeten overgeven of zelfs met spoed naar het ziekenhuis worden gebracht na gebruik van vapes die zij via sociale media als Snapchat en Instagram hebben aangeschaft. Uit onderzoek blijkt dat deze vapes vaak geen reguliere THC bevatten, maar synthetische varianten met een veel sterkere en onvoorspelbare werking. Jongeren zijn zich hier vaak niet van bewust.

De leden van de BBB-fractie vinden het zorgelijk dat deze producten zo eenvoudig beschikbaar zijn voor minderjarigen en dat de handhaving op online verkoop via sociale media achterblijft. Zij wijzen erop dat dit niet alleen een gezondheidsrisico vormt, maar ook het draagvlak voor het tabaksontmoedigingsbeleid ondermijnt. Is de Staatssecretaris bereid om, in samenwerking met de Minister van Justitie en Veiligheid, te onderzoeken hoe de handhaving op de online verkoop van illegale THC-vapes via sociale media effectiever kan worden ingericht?

Tot slot hebben de leden van de BBB-fractie vragen over de invoering van standaardverpakkingen voor sigaren en de tabaksontmoedigingsmaatregelen. Is de Staatssecretaris bereid om een uitzondering of aangepaste overgangstermijn te overwegen voor kleine, ambachtelijke sigarenprodu-

² ZonMw, 27 mei 2025, «Roken bespreekbaar maken vanuit het sociaal domein» (Roken bespreekbaar maken vanuit het sociaal domein | ZonMw)

³ Trimbos, december 2024, «Roken bespreekbaar maken vanuit het sociaal domein» (TRI-64-013-Factsheet-Roken-bespreekbaar-maken-vanuit-het-sociaal-domein.pdf)

⁴ NOS, 11 september 2025, «Zorginstanties slaan alarm om gebruik THC-vape onder scholieren» (Zorginstanties slaan alarm om gebruik THC-vape onder scholieren)

centen, gelet op hun beperkte marktaandeel, doelgroep en productiecapaciteit? En zo niet, waarom niet? Is de Staatssecretaris het eens met de constatering dat de invoering van standaardverpakkingen voor sigaren een disproportionele maatregel is omdat het geen aantoonbare gezondheidswinst oplevert? Is de Staatssecretaris bereid een impactanalyse te maken van de ontmoedigingsmaatregelen tegen roken die genomen zijn in de periode 2020–2025, en van het totale effect van die maatregelen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de Staatssecretaris en hebben hier nog enkele vragen over.

De leden van de CDA-fractie constateren met zorg dat de online verkoop van tabaksproducten zich verplaatst naar sociale mediakanalen. Deze leden vragen of van al de 1.868 meldingen de posts zijn verwijderd. Deze leden vragen ook de accounts achter deze posts allemaal zijn verwijderd en zo nee, waarom niet. Deze leden vragen de Staatssecretaris verder wat de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) nog meer doet tegen online verkoop via sociale media behalve het laten verwijderen van de posts. Zij vragen om welk platform het specifiek gaat, waarvan de NZa melding heeft gedaan bij de ACM. Deze leden vragen wat de status is van dit onderzoek door de ACM en wat de vervolgstappen zijn.

De leden van de CDA-fractie vragen of er al effect te zien is van het aanpassen van het interventiebeleid, zodat direct een boete wordt uitgedeeld. Deze leden zijn benieuwd of en zo ja, hoeveel boetes zijn uitgedeeld.

De leden van de CDA-fractie hebben eerder aandacht gevraagd voor de mogelijkheid van een extra heffing voor de tabaksindustrie, naar Canadees model. Deze leden vragen hoe het staat met het onderzoek dat de Staatssecretaris heeft toegezegd uit te voeren naar de mogelijkheid van zo'n heffing. Deze leden vragen haar op welke termijn de Kamer de resultaten van dit onderzoek kan verwachten.

De leden van de CDA-fractie zijn voorstander van een generatiegebonden rookverbod. Deze leden lezen dat de Staatssecretaris schrijft dat zo'n verbod juridisch gezien niet mogelijk is onder de Tabaksproductenrichtlijn. Deze leden vragen of er plannen zijn voor een wijziging of herziening van de Tabaksproductenrichtlijn, waarmee eventuele juridische obstakels voor een generatiegebonden verbod weggenomen kunnen worden. Deze leden vragen of de Staatssecretaris bereid is hiervoor in Europees verband te pleiten, ook gezien de eerdere brief aan de Europese Commissie waarin door Nederland is gepleit voor nieuwe wetgeving. Deze leden vragen verder of er andere lidstaten zijn die gebruik maken van de mogelijkheid uit artikel 24 Tabaksproductenrichtlijn tot een verbod voor een bepaalde categorie op basis van een specifieke situatie in de lidstaat en zo ja, welke lidstaten dit zijn en waar het verbod op ziet.

De leden van de CDA-fractie lezen dat er voor 2026 geen budget is gereserveerd voor Trimbos of voor communicatiecampagnes in het kader van het Actieplan tegen Vapen, maar enkel voor de handhaving door de NVWA. Deze leden vragen waarom de Staatssecretaris het niet noodzakelijk acht om ook in 2026 te investeren in de uitvoering van de overige aspecten van het Actieplan tegen Vapen. Deze leden vragen of de Staatssecretaris kan aangeven welke stappen er zijn gezet met betrekking tot de verdere regulering van tabaksaccessoires, zoals in het Actieplan tegen Vapen staat, en op welke termijn de Kamer een wetsvoorstel kan verwachten.

II. Reactie van de Staatssecretaris